

Beidzot, lai sekmētu miera atzīšanu Eitopā, Latvijā, cik tas viņas spēkos iespējams, veicinās vispārējās atbrūošanās idejas izvešanu dzīvē, pirmā kārtā caur tautu sabiedrību.

Valsts drošības labā valdība centīsies pienācīgi atzīt un nostādīt karaspēka apgādību, kā pārtikas un apģērba, tā arī atbrūošanās ziņā, lai mobilizācijas gadījumā varētu izlietot visu mūsu dzīvo spēku materiālu valsts aizsardzībai.

Jo projām valdība piegriezīs vajadzīgo uzmanību karaspēka tehniskai apmācībai, turpinās kursus virsniekiem, kā arī komandēs virsniekus apmācības nolūkā uz mūsu draudzīgo valstu armijām un gādās par instruktoru sagatavošanu. Karavīru audzināšanai jābūt noteikti nacionālā, bet reizā ar to karaspēks jāpasargā no dažādu politisku strāvu un virzienu iespaidiem.

Valdība rūpēsies arī par mūsu jūras robežas aizsardzību un gaisa flotes attīstību. Valdība turpinās armijas izveidošanu uz tiesiskiem pamatiem; visdrīzākā laikā iesniegs Saeimai likumprojektus par valsts bruņoto spēku pārvaldību un kara ministrijas satversmi, noteiks kara resorā ietilpstošo iestāžu tiesības un varas robežas, sekmēs likumprojektu un noteikumu izstrādāšanu, kuri nodrošinātu karavīru tiesisko stāvokli; tiklīdz būs stājies spēkā karaklausības likums, valdība gādās par viņa piemērošanu dzīvē, izdodot šai likumā paredzētās instrukcijas un nokārtojot mūsu jaunatnes militāro audzināšanu un apmācību skolās, lai tā varētu sākties jau ar nākošo mācības gadu.

Izglītības laukā valdība rūpēsies par to, lai tautā vispārējais izglītības līmenis paceltos, un mūsu jaunatne izsūgtu valstiski nacionāla, vesela miesā un garā, kādā nolūkā valdība sekmēs demokrātiskai Latvijai piemērotu izglītības likumu izdošanu, skolu izveidošanu un skolotāju un audzinātāju krietnu sagatavošanu, piegriežot sevišķu vērību Latgalei un izpostītiem apgabaliem.

Lai paceltu darba ražīgumu un veicinātu valsts saimniecisko uzplaukšanu sociālā likumdošanā, valdība pieturēsies pie tiem principiem, kuri nosprausti pēdējo divu valdību deklarācijās un darbībā un saskaņos mūsu sociālo likumdošanu viņas tālākizveidošanā ar starptautisko darbu konferences lēmumiem.

Uzturot spēkā pēdējos gados izdotos sociālos likumus, valdība par saviem tuvākiem uzdevumiem šai laukā uzskata: 1) saskaņā ar pastāvošā darba laika likuma 19. panta norādījumiem normēt darba laiku dzelzceļu darbiniekiem, nosakot viņu efektīvā darba laiku caurmērā uz 8 stundām dienā, izņemot tās garīgā darba kategorijas, kuru darba laiks noteikts uz 6 stundām dienā, 2) attiecinaūt uz lauku algoto darba spēku likumdošanas ceļā noteikumus par strādnieku nodrošināšanu nelaimēs gadījumos, piemērojoties lauksaimniecības īpašniekiem un vietējiem apstākļiem, 3) — pārstrādāt likumu par civilo dienestu.

Attiecībā uz Latgali valdība noteikti ievēros šis Latvijas valsts sastāvdaļas kultūrelās un saimnieciskās īpatnības un piegriezīs šo apgabalu uzplaukšanai sevišķu vērību, lai to paceltu līdz pārējās Latvijas līmenim. Augstākos ierādņus Latgalē iecels piekritot iekšlietu ministra biedram Latgales lietās. Lai ievērotu Latgales garīgās prasības, valdība, atzīstot latgaliešu izloksnē viņai piederošās tiesības, rūpēsies par skolu nostādīšanu uz veselīgiem pamatiem. Pamatskolu skolotāju algošanu turpinās līdzšinējā veidā un piegriezīs sevišķu vērību arodniecisko skolu dibināšanai. Saskaņā ar Satversmes Sapulces apstiprināto konkordatu un Saeimā pieņemto likumu par Jēkaba baznīcas nodošānu katoļu kulta vajadzībām, valdība rūpēsies par katoļu biskapa sēdekļa un garīgā semināra pārcelšanu uz galvas pilsētu tuvākā laikā.

Ievērojot lielo zemes trūkumu Latgalē, valdība rūpēsies apgādāt turienes zemniekus un mazzemniekus, izmantojot brīvo zemi citās Latvijas daļās. Zemes bankas kredītus darīs pieņemami arī Latgales sādžu zemniekiem, tāpat arī tiem zemniekiem, kuri fonda zemes trūkuma dēļ būs spiesti iegūt zemi uz brīva līguma pamata. Šos zemes iepirkējus attiecīgās tiesībās piedzīnās jaunsaimekiem.

No visiem valsts pabalstiem agronomiskās palīdzības izvešanai, dzīves at-

jaunošanai un citām tamlīdzīgām vajadzībām Latgalei piekritošo daļu izsniegs caur vietējam organizācijām.

Beidzot valdība spers visus soļus, lai paatrinātu likuma izdošanu par Latgales sādžu sadalīšanu vienšētās un sādžu viensētā zemnieku zemju korborēšanai.

Zīmējoties uz mazākuma tautībām valdība savā darbībā ievēros to taisnīgās prasības un ies pretim šo tautību nacionāli-kultūrelām vajadzībām. Atzīdama mazākuma tautību vispārī pieņemtās tiesības, valdība par savu tuvāko uzdevumu šim virzienā uzskata — nokārtot Latvijas minoritāšu tiesisko stāvokli ar tautu sabiedrību.

Stādāmās pie sava atbildības pilnā darba, valdība apsolās atdot visas savas spējas un spēkus priekš valsts. Kamēr augstais nams dāvās mums savu uzticību, — valsts izpildu vara vadīs Latvijas likteņi tiesiski, taisni un godīgi ar melokamu gribu un nesatricinamu ticību.

Valdība izlūdzas Saeimas uzticību un sagaida visas sabiedrības pabalstu, lai Latvijā valdītu iecietība, kārtība un vienība.

Valdības rīkojumi un pavēles.

Rīkojums Nr. 587/2

par Kurzemes un Vidzemes bijušo mežsargu māju un zemnieku zemju regulēšanu uz 1869. g. 10. marta likuma pamata.

1. Uz šī rīkojuma pamata regulējamās tās neregulētās bijušā kroņa mežsargu mājas un bijušā kroņa zemnieku zemes, uz kurām 1869. g. 10. marta likums atzīst šo māju un zemju 1869. gadā lietotāju jeb viņu mantnieku dzimts lietošanas un valdīšanas tiesības.

2. Iepriekšējā pantā minētās mežsargu mājas un zemnieku zemes regulējamās tāni platībā, kāda viņam pēc vaku grāmatām bija 1869. g. 10. marta likuma izdošanas laikā.

Piezīme. Gadījumos, ja vaku grāmatas iztrūkst, regulēšana izdarāma uz citu attiecīgu dokumentu pamata, kuri atrodas zemkopības ministrijas rīcībā.

3. Regulēšanu izved zemkopības ministrijas zemju departamenta uz māju ieguvēja attiecīga ierosinājuma pamata.

Piezīme. Tā ka tuvākā nākotnē nav iespējams uz valsts rēķina izdarīt vēl visus neregulēto bijušos kroņa mežsargu māju un bijušo kroņa zemju regulēšanu, tad šo māju ieguvēji regulēšanu var izvest caur vecas zvērinātiem mērniekiem uz sava rēķina, izprasot katrā atsevišķā regulēšanas gadījumā zemju departamenta atļauju.

4. Pirms regulēšanas izvešanas mērnieks saņem zemju departamenta projekta sastādīšanai vajadzīgos materiālus: datus par regulējamo māju dibināšanas laiku, viņu lietotājus 1869. g. 10. marta likuma izdošanas laikā, māju ieguvēja vārdu un platību pēc vaku grāmatām un bijušo domeņu valdes plauiem, un noskaidro vajadzīgo robežu noapaļošanu un regulēšanu un starpgabalu likvidēšanu.

5. Pēc iepriekšējā pantā minēto materiālu saņemšanas mērnieks stājas pie regulējamo māju uzmērīšanas darbiem, uzalcinot pie ārējo robežu uzmērīšanas visas ieinteresētās personas (regulējamo māju ieguvēju, mežu resora pārstāvji un visus pierobežniekus).

Piezīme. Par meža resora pārstāvji uzalcināmas vietējais virsmežzinis, centralās zemes ierīcības komitejas instr. № 32 paredzētā kārtībā.

6. Ja kāda no likumīgā kārtā uzalcinātām personām noteiktā laikā uz robežu nebūtu ieradusies, jeb izsūtījis savu pilvaroto pārstāvi, uzmērīšanas darbi izdarāmi pēc klātesošo ieinteresēto personu norādījumiem.

Piezīme. Par meža resora pārstāvja uzalcināšanu, mērnieks nekavējoties ziņo mežu departamentam.

7. Ārējo robežu uzmērīšanas darbi izdarāmi pēc pastāvošām zemes lietošanas robežām, kuras norāda iepriekšējā pantā minētās uz robežu uzalcinātās personas.

8. Pie ārējo robežu uzmērīšanas no meža resora pārstāvja celtie iebildumi nokartojami projekta sastādīšanas kārtībā izejot no 1869. g. 10. marta likuma pamata principa, ka regulējamo māju ieguvējam ir tiesība uz to platību, kuru viņš

vai viņa tiesību devēji lietoja 1869. g. 10. marta likuma izdošanas laikā.

9. Ārējo robežu uzmērīšana, ja nav paredzama robežu maiņa pie regulēšanas projekta sastādīšanas, izdarāma pēc visām tehniskās instrukcijas prasībām, pie kam robežas nostiprināmas ar techn. instr. § 18. minētām zīmēm.

10. Tās ārējās robežas, kuras paredzams grozīt pie regulēšanas projekta sastādīšanas, apzīmējamas dabā ar robežu stabiem bez ģerboņiem un kupčiem.

11. Pēc ārējo robežu un situācijas uzmērīšanas darbiem, mērnieks, saziņā ar vietējo virsmežzinī, stājas pie regulēšanas projekta sastādīšanas.

12. Ja faktiskās lietošanas robežas ietilpstošā zemes platība nesakrīt ar regulējamo māju 1869. g. 10. marta pastāvošo un vaku grāmatā noteikto platību, mērnieks saziņā ar virsmežzinī un regulējamo māju ieguvēju, projektē attiecīgus piegriezumus vai atgriezumus ar tādū aprēķinu, lai mājas galīgā platība līdzinātos viņu platībai pēc vaku grāmatas un viņa ietilptu pēc iespējas tās zemes lietošanas iekšas, kuras uzrādītas vaku grāmatās, kā arī projektē vajadzīgo robežu noapaļošanu un regulēšanu un starpgabalu likvidēšanu.

13. Iepriekšējā pantā minētā robežu noapaļošana un regulēšana un starpgabalu likvidēšana izdarāma uz vienvērtības principa pamata, vienotāšanās ceļā starp ieinteresētiem. Tāpat mērnieka uzdevumā ietilpat pielikt visas pūles, lai sasniegtu ieinteresēto personu labprātīgu vienošanos piegriezumā un atgriezumā gadījumos. Par visām sasniegtām vienošanām sastādāmi attiecīgi protokoli.

14. Ja vienošanās starp ieinteresētiem tomēr nebūtu sasniedzama, regulēšanas projekts sastādāms vadoties no šo noteikumu 12. p., pie kam uz plānu un projektu apraksta uzrādāms pastāvošais stridus, nododot viņa izšķiršanu zemāk paredzētai komisijai pie zemju departamenta.

15. Pie regulēšanas projekta sastādīšanas jāievēro sekošais:

- a) Regulējamo māju 1869. gada zemes lietošanas robežās augošais mežs atzīstams par māju ieguvēju īpašumu, kurš pāriet viņu rīcībā bez kādas sevišķas atļaušanas. Gadījumos, ja pie projekta sastādīšanas apmaiņai vai atgriezumā kārtā daļa no 1869. gada zemes lietošanas robežas ietilpstošā meža pāriet valsts īpašumā, viņš novērtējams pēc vietējam pārdošanas cenām un viņam dodama attiecīga pretvērtība no valsts zemēm un mežiem, pie kam jaunaudzes, skuju koku līdz 30 g. un lapu koku līdz 20 g. vecas nav vērtējamas.
- b) Mežs, kurš aug uz regulēšanas kārtā pie mājām pievienotiem piegriežumiem no valsts zemēm, var pāriet ieguvēja rīcībā pret attiecīgu atļaušanu, noteicot koku vērtību pēc vietējam pārdošanas cenām bez torģiem, pie kam jaunaudzes, skuju koku līdz 30 gadu un lapu koku līdz 20 gadu vecas, nav vērtējamas.

Piezīme. Gadījumos, ja regulējamo māju ieguvēji nevēlās piegriezuma kārtā pie mājām pievienoto mežu iegūt par vietējam pārdošanas cenām, mežu administrācija likvidē viņu vispārējā kārtībā, pie kam likvidēšana izdarāma ne vēlāk kā 4 gadu laikā, skaitot no regulēšanas projekta apstiprināšanas dienas, atļaujot māju ieguvējiem sākot no projekta apstiprināšanas dienas piegriezto platību izlietot zāles plaušanai un lopu gaudīšanai.

16. Sastādīto regulēšanas projektu mērnieks ceļ priekšā ieinteresētām pusēm atsauksmes dēļ un pēc tam nododot projektu kopā ar citiem materiāliem zemju departamenta apstiprināšanai.

17. Par projekta priekšā celšām ieinteresētām pusēm sastādāms attiecīgs protokols. Šim protokolā mināmi visi iebildumi kapi celti no ieinteresēto puses un palikūši neizšķirti vienošanās ceļā.

Piezīme. Ja caurskatāmās projekts ir pieņemts no ieinteresētām pusēm bez iebildumiem, tad mērnieks to izliek dabā nekavējoties, nostiprinot robežas ar galīgām robežu zīmēm, saskaņā ar 1920. g. 16. oktobra tehniskās instrukcijas 17. un 18. pantiem.

18. Regulējamo projektu caurskatīšanai un apstiprināšanai pie zemju departamenta pastāv komisija, sastāvoša

no zemju departamenta direktora, vai viņa vietnieka, kā priekšsēdētāja, I zemju departamenta mērniecības daļas pārstāvja, I mežu departamenta pārstāvja un vajadzības gadījumos pieaicināt zemkopības ministrijas juriskonsultā.

Piezīme. Šis komisijas izlemšanai piekrit arī citi jautājumi attiecībā uz tiesību iegūšanu un izpirkšanas aktu izsniegšanu uz 1869. g. 10. marta likuma pamata.

19. Pie projekta caurskatīšanas un komisijas sēdī uzalcināmas ieinteresētās puses.

20. Komisijas lēmumus galīgi apstiprina zemkopības ministrs.

21. Pēc projekta galīgas apstiprināšanas tas izliekams dabā, nostiprinot robežas ar 1920. gada 16. oktobra tehniskās instrukcijā paredzētām robežu zīmēm, un regulējamo māju ieguvējiem izsniedzami attiecīgi izpirkšanas akti.

Piezīme. Gadījumos, ja pie uzmērīšanas darbu izvešanas robežas nostiprinātas šo noteikumu 9. p. minētā kārtībā, un mērnieka izbraukšana uz vietas nebūtu vajadzīga, attiecīgi protokoli par robežu galīgu nostiprināšanu paziņojami ieinteresētām personām caur vietējo pagasta valdi.

Rīgā, 1923. g. 13. jūnijā.
Zemkopības ministrs E. Bauera.
Zemju departamenta direktors P. Grāva.
Mežu departamenta direktors K. Melders.

Valdības iestāžu paziņojumi.

Paziņojums.

Tiņa izlabošanas dēļ 13. kilometri starp Rāmūļiem—Amatu būs pārtraukta tieša kustība 3. jūlijā ar vilcieniem № 3 un 4, un 4. jūlijā ar vilcienu № 3. Sakarā ar to pasažieru, viņu bagažas, ka arī pasta un piena pārvadāšana notiks ar pārsēšanos un pārkraušanu minētā kilometrā.

Pasažieru ātruma un bagažas preču sūtījumu pieņemšana 3. un 4. jūlijā Ieriķu—Vecgulbenes līnijai tālāk par Amatu no Ieriķu puses un Rāmūļiem no Vecgulbenes puses būs pārtraukta, bet parastā ātruma sūtījumi tiks aizturēti ceļā un nogādāti ar nākošiem cilcieniem. Pasažieru vilcienus saraksts netop mainīts, uz ko dzelzceļu virsvalde vērs publicas uzmanību.

Eksploatacijas direktor vietā Kļaviņš.
Rīcības nodaļas vadītājs Ed. Stankevičs.

Pasta ziņas.

Atvērta pasta palīga nodaļa „Ropaži” ar visāda veida pasta sūtījumu pieņemšanu un izsniegšanu, Rīgas apriņķī, K. Lagzdīņa aptiekā, 1/2 km no Ropažu dzelzceļa stacijas, Rīgas—Valkas līnijas. — Minētā pasta palīga nodaļa apkalpos vasariņču rajonu pie Ropažu dzelzceļa stacijas. Turpretim pasta palīga nodaļa „Ropaži”, pag. valde” apkalpo Ropažu pagasta pārējo daļu, kāpēc sūtījumu adresēs jāraksta: pirmā gadījumā — „Ropaži”, bet otrā — „Ropaži pagasts”.

Pasta un telegrafa virsvalde.

Valdības darbība.

Ministru kabineta sēde
1923. g. 26. jūnijā

- 1. Pieņem un nolēmj iesniegt Saeimā:
 - 1) likumprojektu par valsts zemes bankas ķīlu zīmju procentu un
 - 2) likumprojektu par valsts zemes fondā ieskaitīto zemju hipoteku pārdāv nomaksu.
- 2. Nolēmj zemkopības ministrijas lauksaimniecības departamenta autonomos uzņēmumus pievienot zemju departamenta valsts muižu pārvaldei, skaitot no š. g. 1. jūlija; sakarā ar to atceļ lauksaimniecības departamenta autonomo uzņēmumu statusus un teceļ par valsts muižu pārvaldes valdes locekļiem V. Skubiņu un J. Britci un atsvabina no amata E. Bērziņu.

